sreda, 11. november 2020

P9_TA(2020)0292

Gensko spremenjena soja SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. novembra 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D068779/01 – 2020/2838(RSP))

(2021/C 415/02)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju osnutka izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (D068779/01,

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi ([1]), zlasti členov 7(3) in 19(3),

— ob upoštevanju glasovanja Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 15. septembra 2020 in pri katerem ni bilo sprejeto mnenje,

— ob upoštevanju členov 11 in 13 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ([2]),

— ob upoštevanju mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) sprejela 28. novembra 2019 in je bilo objavljeno 20. januarja 2020 ([3]),

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, s katerimi je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov ([4]),

---

([1]) UL L 268, 18.10.2003, str. 1.

([2]) UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

([3]) *Scientific Opinion of the EFSA Panel on Genetically Modified Organisms on the assessment of genetically modified soybean SYHT0H2 for food and feed uses, import and processing, under Regulation (EC) No 1829/2003 (application EFSA-GMO-DE-2012-111)* (Znanstveno mnenje odbora EFSA o oceni gensko spremenjene soje SYHT0H2 za uporabo v živilih in krmi, uvoz in predelavo v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 (vloga EFSA-GMO-DE-2012-111)), EFSA Journal 2020; 18(1):5946, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.5946.

([4]) Evropski parlament je v osmem zakonodajnem obdobju sprejel 36 resolucij, s katerimi je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov. Poleg tega je v devetem zakonodajnem obdobju sprejel naslednje resolucije:
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0028).
— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve za dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0029).

— ob upoštevanju člena 112(2) in (3) Poslovnika,

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

A. ker je 8. avgusta 2012 družba Syngenta Crop Protection AG prek svoje podružnice Syngenta Crop Protection NV/SA pri nacionalnem pristojnemu organu Nemčije predložila vlogo v skladu s členoma 5 in 17 Uredbe (ES) št. 1829/2003; ker je vloga obsegala dajanje na trg živil, živilskih sestavin in krme, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo (*Glycine max* (L.) Merr.) SYHT0H2, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni; ker vloga zajema tudi dajanje na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo SYHT0H2 in so razen za hrano in krmo namenjeni tudi za drugačno uporabo, z izjemo gojenja;

B. ker je 28. novembra 2019 agencija EFSA sprejela pozitivno mnenje o vlogi, ki je bila objavljena 20. januarja 2020;

C. ker je gensko spremenjena soja SYHT0H2 razvita za odpornost proti amonijevem glufosinatu ter aktivnim herbicidnim substancam mezotrion in drugim herbicidom, ki zavirajo p-hidroksifenilpiruvat dioksigenazo ([5]);

Pomanjkanje ocen za ostanke komplementarnih herbicidov

D. ker se pri gojenju gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti herbicidom, dokazano porabi več herbicidov, zlasti zaradi pojava plevela, odpornega proti herbicidom ([6]); ker bodo zato verjetno posevki gensko spremenjene soje SYHT0H2 izpostavljeni večjemu in večkratnemu odmerku komplementarnih herbicidov (glufosinat in herbicidi, ki zavirajo p-hidroksifenilpiruvat dioksigenazo), kar pomeni, da utegne biti v pridelku večja količina ostankov;

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. oktobra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh ali štirih transformacij MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 in DAS-40278-9, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0030).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeni bombaž LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), so iz njega sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0054).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o obnovitvi odobritve dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 89788 (MON-89788-1), so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v promet v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0055).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja v promet za proizvode, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 in podkombinacije MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 in NK603 × DAS-40278-9 ali so iz njih sestavljeni ali narejeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0056).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. novembra 2019 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja na trg proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno koruzo Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 in gensko spremenjeno koruzo s kombinacijo dveh, treh, štirih ali petih genskih transformacijskih dogodkov Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 in GA21, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Svet (Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0057).

— Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. maja 2020 o osnutku izvedbenega sklepa Komisije o odobritvi dajanja proizvodov, ki vsebujejo gensko spremenjeno sojo MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, so iz nje sestavljeni ali proizvedeni, na trg v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0069).

([5]) Mnenje EFSA, str. 1.

([6]) Glej npr. Bonny, S. „*Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact*“ (Gensko spremenjene poljščine, odporne na herbicide, plevel in herbicidi: pregled in učinek), Environmental Management, januar 2016, 57(1), str. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 in Benbrook, C. M., „*Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U. S. – the first sixteen years*“ (Učinek gensko spremenjenih poljščin na pesticide v ZDA – prvih šestnajst let), Environmental Sciences Europe, 24, 24(2012), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24, in Schütte, G., Eckerstorfer, M., Rastelli, V. et al., „*Herbicide resistance and biodiversity: agronomic and environmental aspects of genetically modified herbicide-resistant plants*“ (Odpornost na herbicide in biotska raznovrstnost: agronomski in okoljski vidiki gensko spremenjenih rastlin, odpornih na herbicide), Environmental Sciences Europe 29, 5 (2017), https://link.springer.com/article/10.1186/s12302-016-0100-y.

sreda, 11. november 2020

E. ker je glufosinat razvrščen kot strupen za razmnoževanje iz skupine 1B in zato izpolnjuje merila za izločitev iz Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]); ker je veljavnost odobritve glufosinata za uporabo v Uniji potekla 31. julija 2018 ([8]);

F. ker lahko herbicid mezotrion, ki zavira p-hidroksifenilpiruvat dioksigenazo, po navedbah Evropske agencije za varnost hrane „šteje, da ima lastnosti motilcev hormonskega ravnovesja“, genotoksičnega potenciala metabolita AMBA, ki je razgradni produkt mezotriona, pa „ni mogoče izključiti“ ([9]);

G. ker sta se v oceni tveganja samo glufosinat in mezotrion upoštevala kot komplementarna herbicida; ker pa se med herbicide, ki zavirajo p-hidroksifenilpiruvat dioksigenazo, uvršča več raznolikih herbicidov, med drugim izoksaflutol, ki se zato lahko uporablja v velikih količinah pri tej gensko spremenjeni soji; ker je izoksaflutol v skladu z usklajenim razvrščanjem in označevanjem, odobrenim na ravni Unije, zelo strupen za vodne organizme in domnevno škodi nerojenim otrokom ([10]);

H. ker pa se šteje, da ocenjevanje ostankov herbicidov in njihovih razgradnih produktov, najdenih na gensko spremenjenih rastlinah, in morebitnih kombiniranih učinkov, ne sodi na področje pristojnosti odbora EFSA za gensko spremenjene organizme in se zato ne izvaja v okviru procesa odobritve gensko spremenjenih organizmov; ker to predstavlja problem, saj so lahko način, kako se v gensko spremenjenih rastlinah komplementarni herbicidi razgradijo, ter sestava in s tem toksičnost razgradnih produktov („metaboliti“) posledica same genske spremembe;

I. ker bi bilo treba v skladu z Uredbo (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]) pazljivo nadzorovati in spremljati ostanke herbicidov, ki niso odobreni za uporabo v Uniji, na uvoženih poljščinah za živila in krmo;

J. ker pa države članice v okviru zadnjega usklajenega večletnega nadzornega programa Unije za leta 2020, 2021 in 2022 niso dolžne meriti glufosinata na uvoženi soji ([12]); ker ni mogoče izključiti, da bodo gensko spremenjena soja SYHT0H2 ali iz nje pridobljeni proizvodi za živila in krmo presegli mejne vrednosti za ostanke, ki so določeni za zagotavljanje visoke ravni varstva potrošnikov;

K. ker zato ni mogoče sklepati, da je uživanje gensko spremenjene soje SYHT0H2 ali njenih podkombinacij varno za zdravje ljudi in živali;

L. ker je v sklepnih ugotovitvah mednarodnega raziskovalnega projekta o oceni tveganja gensko spremenjenih organizmov v EU in Švici, ki so bile predstavljene januarja 2020, navedeno, da pri oceni tveganja gensko spremenjenih organizmov na ravni Unije niso zadostno obravnavana tveganja za javno zdravje in okolje, vključno z zdravstvenimi tveganji zaradi uživanja proizvodov, pridobljenih iz gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti herbicidom ([13]);

([7]) Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS (UL L 309, 24.11.2009, str. 1).

([8]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

([9]) Sklep Evropske agencije za varnost hrane o strokovnem pregledu ocene tveganja pesticidov z aktivno snovjo mezotrion. Strokovno glasilo EFSA, 2016; 14(3):4419, str. 3, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419.

([10]) https://echa.europa.eu/sl/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433

([11]) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (UL L 70, 16.3.2005, str. 1).

([12]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/533 z dne 28. marca 2019 o usklajenem večletnem programu nadzora Unije za leta 2020, 2021 in 2022 za zagotavljanje skladnosti z mejnimi vrednostmi ostankov pesticidov v ali na živilih rastlinskega in živalskega izvora ter oceno izpostavljenosti potrošnikov ostankom teh pesticidov (UL L 88, 29.3.2019, str. 28).

([13]) https://www.testbiotech.org/en/content/research-project-rages

Pripombe pristojnih organov držav članic

M. ker so pristojni organi držav članic v trimesečnem posvetovalnem obdobju agenciji EFSA predložili pripombe ([14]); ker se kritične pripombe nanašajo na pomanjkanje analiz ostankov herbicidov na uvoženi gensko spremenjeni soji SYHT0H2, na potencialna tveganja za zdravje potrošnikov, na dejstvo, da so informacije o toksikologiji nezadostne in da zato potencialnega tveganja, povezanega z uživanjem hrane, proizvedene iz gensko spremenjene soje SYHT0H2, ni mogoče oceniti, da informacije, ki so potrebne za sklenitev ocene okoljskega tveganja za zdravje, niso popolne, in da bi bilo treba pred odobritvijo predložiti podroben načrt za spremljanje;

Nedemokratično odločanje

N. ker pri glasovanju Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 15. septembra 2020, ni bilo sprejeto mnenje, kar pomeni, da države članice odobritve niso podprle s kvalificirano večino;

O. ker Komisija priznava, da je problematično, da mora še vedno sprejemati sklepe o odobritvah gensko spremenjenih organizmov, ki jih ne podpira kvalificirana večina držav članic, kar bi morala biti kvečjemu izjema, vendar je zdaj to postalo že pravilo pri odločanju o odobritvi gensko spremenjenih živil in krme ([15]);

P. ker je Evropski parlament v osmem zakonodajnem obdobju sprejel skupno 36 resolucij, v katerih nasprotuje temu, da bi gensko spremenjene organizme, namenjene za živila in krmo, dali na trg (33 resolucij) ter da bi te organizme gojili v Uniji (tri resolucije); ker je Parlament v svojem devetem mandatu nasprotoval že osmim tovrstnim odobritvam; ker niti ene odobritve teh gensko spremenjenih organizmov ni podprla kvalificirana večina držav članic; ker Komisija sicer priznava demokratične pomanjkljivosti, odsotnost podpore držav članic in nasprotovanje Parlamenta, a vseeno še naprej daje dovoljenja za gensko spremenjene organizme;

Q. ker lahko Komisija v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 sklene, da ne bo odobrila gensko spremenjenega organizma, če tega ne podpre kvalificirana večina držav članic v odboru za pritožbe ([16]); ker za to ni treba spreminjati zakonodaje;

Spoštovanje mednarodnih obveznosti Unije

R. ker Uredba (ES) št. 1829/2003 določa, da gensko spremenjena živila in krma ne smejo imeti škodljivih učinkov na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje in da mora Komisija pri pripravi osnutka sklepa upoštevati vse ustrezne določbe prava Unije in druge legitimne dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo; ker bi morali ti legitimni dejavniki vključevati obveznosti Unije na podlagi ciljev trajnostnega razvoja OZN, Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah in Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti;

S. ker posebna poročevalka OZN o pravici do hrane v najnovejšem poročilu ugotavlja, da imajo nevarni pesticidi katastrofalne posledice za zdravje, zlasti v državah v razvoju ([17]); ker je cilj trajnostnega razvoja 3.9 do leta 2030 občutno zmanjšati število primerov smrti in bolezni zaradi izpostavljenosti nevarnim kemikalijam ter onesnaženosti zraka, vode in tal ([18]);

([14]) Pripombe držav članic glede gensko spremenjene soje SYHT0H2 so dostopne v registru vprašanj agencije EFSA: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2012-00753.

([15]) Glej na primer obrazložitveni memorandum zakonodajnega predloga Komisije z dne 22. aprila 2015 o spremembi Uredbe (ES) št. 1829/2003 v zvezi z možnostjo držav članic, da na svojem ozemlju omejijo ali prepovejo uporabo gensko spremenjenih živil in krme, in obrazložitveni memorandum zakonodajnega predloga Komisije z dne 14. februarja 2017 o spremembi Uredbe (EU) št. 182/2011.

([16]) Komisija „lahko“ nadaljuje z odobritvijo, če v odboru za pritožbe ni kvalificirane večine držav članic v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 182/2011, vendar to ni nujno.

([17]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/SRToxicsandhumanrights/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx

([18]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/

sreda, 11. november 2020

T. ker je agencija EFSA ugotovila, da ocenjena izpostavljenost izvajalca varstva rastlin glufosinatu, ki je razvrščen med snovi, strupene za razmnoževanje, pri zatiranju plevela pri gensko spremenjeni koruzi preseže sprejemljivo izpostavljenost, tudi če izvajalec uporabi osebno zaščitno opremo ([19]); ker je tveganje večje izpostavljenosti izvajalca še posebej problematično pri gensko spremenjenih poljščinah, odpornih proti herbicidom, saj se pri njih uporabijo večje količine herbicida;

U. ker je krčenje gozdov glavni vzrok za zmanjševanje biotske raznovrstnosti; ker so emisije, ki izhajajo iz rabe zemljišč in sprememb rabe zemljišč, zlasti zaradi krčenja gozdov, drugi največji vzrok podnebnih sprememb za izgorevanjem fosilnih goriv ([20]); ker se v okviru Pariškega sporazuma, strateškega načrta za biotsko raznovrstnost za obdobje 2011–2020, sprejetega na podlagi Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti, ter ciljev o biotski raznovrstnosti iz Aičija spodbujajo trajnostno gospodarjenje z gozdovi, njihovo varstvo in prizadevanja za njihovo obnovo ([21]); ker naj bi v skladu s ciljem trajnostnega razvoja 15 do leta 2020 ustavili krčenje gozdov ([22]); ker gozdovi opravljajo večnamensko vlogo in s tem podpirajo uresničevanje večine ciljev trajnostnega razvoja ([23]);

V. ker je pridelava soje ključno gonilo krčenja gozdov na območjih Amazonke, Cerrada in Gran Chaca v Južni Ameriki; ker je 97 % soje, pridelane v Braziliji, oziroma 100 % soje, pridelane v Argentini, gensko spremenjene ([24]);

W. ker je večino gensko spremenjene soje, ki jo je dovoljeno gojiti v Braziliji in Argentini, že dovoljeno uvažati v Unijo ([25]); ker je bilo v Argentini že odobreno gojenje gensko spremenjene soje SYHT0H2 ([26]);

X. ker je Komisija v analizi ugotovila, da je soja skozi zgodovino predstavljala največji prispevek Unije h krčenju gozdov po svetu in s tem povezanim emisijam, saj je nanjo odpadla skoraj polovica krčenja gozdov, zajetega v vsem uvozu Unije ([27]);

([19]) Sklep agencije EFSA o strokovnem pregledu ocene tveganja pesticidov z aktivno snovjo glufosinat, Znanstveno poročilo EFSA (2015) 27, 1-81, str. 3, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r

([20]) Sporočilo Komisije z dne 23. julija 2019 z naslovom Okrepitev ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov, COM(2019) 0352, str. 1.

([21]) Prav tam, str. 2.

([22]) Glej cilj 15.2: https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/

([23]) Sporočilo Komisije z dne 23. julija 2019 z naslovom Okrepitev ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov, COM(2019) 0352, str. 2.

([24]) International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications (2017) *Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years* (Stanje prodaje biotehničnih/gensko spremenjenih poljščin v letu 2017: v 22 letih uporabe biotehniških pridelkov je ta naraščala skupaj z gospodarskimi koristmi); poročilo št. 53 (2017), str. 16 in 21, http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf

([25]) Z navzkrižnim preverjanjem dveh podatkovnih zbirk oktobra 2020 (register Skupnosti za gensko spremenjena živila in krmo (https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/index_en.cfm) in podatkov o odobritvah gensko spremenjenih rastlin iz zbirke organizacije ISAA (https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/)) je mogoče izračunati, koliko gensko spremenjene soje, ki jo je dovoljeno gojiti v Braziliji in Argentini, je dovoljeno tudi uvažati v Unijo. Za Brazilijo: od 17 vrst gensko spremenjene soje, ki jih je dovoljeno gojiti, jih je trenutno 12 dovoljeno uvoziti v Unijo, dovoljenje za uvoz treh vrst gensko spremenjene soje pa se še obravnava. Za Argentino: od skupno 15 vrst gensko spremenjene soje, ki jih je dovoljeno gojiti, jih je trenutno 10 dovoljeno uvoziti v Unijo, dovoljenje za uvoz treh vrst gensko spremenjene soje pa se še obravnava.

([26]) http://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/ default.asp?EventID=358&Event=SYHT0H2

([27]) Tehnično poročilo Komisije – 2013 – 063 z naslovom *The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation* (Vpliv porabe EU na krčenje gozdov: celovita analiza učinka porabe EU na krčenje gozdov), študija, ki jo je financiral GD ENV (Evropska komisija), izvedli pa so jo organizacije VITO, IIASA, HIVA and IUCN NL, http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf, str. 23-24: Med letoma 1990 in 2008 je Unija uvozila toliko poljedelskih in živinorejskih proizvodov, da je bilo izkrčenih 90 000 km² gozdov. Na poljedelske proizvode je od tega odpadlo 74 000 km² (82 %), in sicer največji del na pridelavo oljnic (52 000 km²). Soja in sojina pogača sta predstavljali 82-odstotni delež tega krčenja (42 600 km²), kar je 47 % vsega krčenja gozdov zaradi proizvodov, uvoženih v Unijo.

Y. ker v nedavni strokovno pregledani znanstveni študiji ugotavljajo, da ima Unija kot regija v zvezi z uvozom soje iz Brazilije zaradi večjega deleža emisij iz krčenja gozdov, povezanega s proizvodnjo, največji ogljični odtis na svetu, ki je za 13,8 % večji od odtisa Kitajske, največje uvoznice soje ([28]); ker so v drugi nedavni študiji ugotavljali, da je verjetno petina soje, ki se izvozi v Unijo iz brazilskih regij Amazonije in Cerrada in je namenjena pretežno živalski krmi, zaznamovana z nezakonitim krčenjem gozdov ([29]); ker so gozdni požari v Amazoniji posledica visoke stopnje krčenja gozdov; ker je Komisija v sporočilu iz leta 2019 izrazila zavezo zaščiti in obnovi svetovnih gozdov ([30]); ker je varstvo biotske raznovrstnosti na svetovni ravni, vključno z gozdovi, ključni cilj strategije EU za biotsko raznovrstnost, ki jo je pred nedavnim objavila Komisija ([31]);

1. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije presega izvedbena pooblastila, določena v Uredbi (ES) št. 1829/2003;

2. meni, da osnutek izvedbenega sklepa Komisije ni v skladu s pravom Unije, saj ni skladen s ciljem Uredbe (ES) št. 1829/2003, tj. v skladu s splošnimi načeli iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([32]), dati osnovo za zagotavljanje visoke ravni varstva življenja in zdravja ljudi, zdravja in zaščite živali, okolja ter interesov potrošnika v zvezi z gensko spremenjenimi živili in krmo ob zagotavljanju učinkovitega delovanja notranjega trga;

3. poziva Komisijo, naj umakne svoj osnutek izvedbenega sklepa;

4. pozdravlja, da je Komisija v pismu z dne 11. septembra 2020 poslancem končno priznala, da je treba pri odločitvah o odobritvi gensko spremenjenih organizmov upoštevati trajnost ([33]); vendar je globoko razočaran, da je Komisija 28. septembra 2020 kljub nasprotovanju Parlamenta in večine držav članic dovolila uvoz še ene vrste gensko spremenjene soje ([34]);

5. poziva Komisijo, naj čim prej nadaljuje z izdelavo meril o trajnosti ter vanjo v celoti vključi Parlament; jo poziva, naj zagotovi informacije o tem, kako bo ta proces izvajala in v kakšnem časovnem okviru;

6. znova poziva Komisijo, naj upošteva obveznosti, ki jih ima Unija po mednarodnih sporazumih, kot so Pariški sporazum o podnebnih spremembah, Konvencija OZN o biološki raznovrstnosti in cilji OZN za trajnostni razvoj;

7. znova poziva Komisijo, naj ne odobri več gensko spremenjenih organizmov za gojenje ali za živila in krmo, kadar države članice ne podajo mnenja odboru za pritožbe, kar je v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 182/2011;

([28]) Escobar, N., Tizado, E.J., zu Ermgassen, E.K.,Löfgren, P., Börner, J., & Godar, J. (2020). *Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports. Global Environmental Change* (Vidni odtis kmetijskih dobrin v okolju: evidentiranje ogljičnega odtisa, povezanega z izvozom brazilske soje), 62, 102067, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623

([29]) Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., „*The rotten apples of Brazil's agribusiness*" (Gnila jabolka brazilskega kmetijskega podjetništva), revija Science 17. julij 2020, zvezek 369, št. 6501, str. 246-248, https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246

([30]) Sporočilo EU o okrepitvi ukrepov EU za zaščito in obnovo svetovnih gozdov, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0352&from=EN

([31]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030: vračanje narave v naša življenja, maj 2020, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF.

([32]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

([33]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([34]) https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

8. znova poziva Komisijo, naj ne odobri gensko spremenjenih poljščin, ki so odporne proti herbicidom, dokler ne bodo zdravstvena tveganja, povezana z ostanki, docela raziskana za vsak posamezni primer, kar zahteva celovito oceno ostankov škropljenja gensko spremenjenih poljščin s komplementarnimi herbicidi ter oceno razgradnih produktov herbicidov in morebitnih kombiniranih učinkov;

9. znova poziva Komisijo, naj oceno tveganja uporabe komplementarnih herbicidov in njihovih ostankov v celoti vključi v oceno tveganja gensko spremenjenih rastlin, odpornih proti herbicidom, ne glede na to, ali je gensko spremenjena rastlina namenjena gojenju v Uniji ali se v Unijo uvaža za živila in krmo;

10. znova poziva Komisijo, naj ne odobri uvoza gensko spremenjenih rastlin, namenjenih za živila ali krmo, odpornih proti aktivni snovi herbicida, katerega uporaba v Uniji ni dovoljena;

11. pozdravlja, da je Komisija kot sestavni del svoje strategije za uresničevanje Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja OZN zastavila evropski zeleni dogovor, ki je njen vodilni projekt; ponavlja, da bo mogoče cilje trajnostnega razvoja uresničiti le, če bodo tudi dobavne verige postale trajnostne in bo nastajala sinergija med različnimi politikami ([35]);

12. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi velike odvisnosti Unije od uvoza živalske krme v obliki soje, ki povzroča krčenje gozdov v tretjih državah ([36]);

13. pozdravlja napoved zakonodajnega predloga Komisije o ukrepih za preprečevanje ali zmanjšanje dajanja proizvodov, povezanih s krčenjem ali propadanjem gozdov, na trg EU, ki naj bi bil objavljen do junija 2021; ker pa je nujno treba prenehati krčiti gozdove v Amazoniji, Cerradu in Gran Chacu in ker povpraševanje Unije po gensko spremenjeni soji prispeva h krčenju gozdov v tej regiji, Komisijo medtem poziva, naj nemudoma ustavi uvoz gensko spremenjene soje, pridelane v Braziliji in Argentini, pri tem pa po potrebi uporabi člen 53 Uredbe (ES) št. 178/2002, dokler ne bodo vzpostavljeni učinkoviti pravno zavezujoči mehanizmi, s katerimi bo mogoče preprečiti, da bi v Uniji dajali na trg proizvode, povezane s krčenjem gozdov in posledičnimi kršitvami človekovih pravic;

14. ponovno poziva k uveljavitvi evropske strategije za proizvodnjo rastlinskih beljakovin in oskrbo z njimi ([37]), da bo Unija manj odvisna od uvoza gensko spremenjene soje in se bodo skrajšale verige preskrbe s hrano ter se bodo ustvarili regionalni trgi;

15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

([35]) Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. septembra 2018 o preglednem in odgovornem upravljanju naravnih virov v državah v razvoju: gozdovi (UL C 433, 23.12.2019, str. 50), odstavek 67.

([36]) Prav tam.

([37]) Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005), odstavek 64.